

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แพลตฟอร์ม
การเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1*

GUIDELINES FOR PROMOTING LEARNING MANAGEMENT USING
DIGITAL LEARNING PLATFORMS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN
SCHOOLS UNDER THE LAMPANG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

อัมรา ตาจิ้น¹ และ ณัฐวุฒิ สัพโส²

Amara Tajeen¹ and Natthawut Sabphaso²

มหาวิทยาลัยพะเยา¹⁻²

University of Phayao¹⁻²

Corresponding Author's Email: amara.tajeen28@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา และ (2) ศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 298 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 1 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.953 และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ในการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลคือผู้เชี่ยวชาญด้านการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.47) และ 2) แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและ

* Received 28 March 2026; Revised 28 April 2026; Accepted 17 May 2026

ปัญหาประติษฐ์ของสถานศึกษา ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ทั้งหมด 7 ด้าน 23 แนวทาง ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลและนโยบายการศึกษาในระดับพื้นที่และระดับชาติต่อไป

คำสำคัญ: การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้, แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล, ปัญญาประดิษฐ์

Abstract

The research on the guidelines for driving learning management using digital learning platforms and artificial intelligence in schools under the Lampang Primary Educational Service Area Office 1 aimed to (1) study the current state of driving learning management using digital learning platforms and artificial intelligence in schools and (2) study the guidelines for driving learning management using digital learning platforms and artificial intelligence in schools. A mixed-methods research was used. The sample group consisted of 298 administrators and teachers in schools under the Lampang Primary Educational Service Area Office 1 for the academic year 2025, obtained through stratified random sampling. The research instruments were: 1) a questionnaire with a 5-level Likert scale, validity of 1, and reliability of 0.953; and 2) a semi-structured interview to study the guidelines for driving learning management using digital learning platforms and artificial intelligence in schools. The informants were 5 experts in driving learning management using digital learning platforms and artificial intelligence. Data was analyzed using content analysis.

The research results found that: 1) the current state of driving learning management using digital learning platforms and artificial intelligence in schools Overall, the level was high ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.47), and 2) The guidelines for driving learning management using digital learning platforms and artificial intelligence in educational institutions, obtained from interviews with experts, were summarized into 7 aspects and 23 guidelines. The research results can be used as information to support planning and determining guidelines for developing learning management using digital learning platforms and artificial intelligence in

educational institutions and educational service offices, in order to improve the quality of learning management in line with changes in the digital age and educational policies at the local and national levels.

Keywords: Driving learning management, Digital learning platform, Artificial Intelligence.

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และขับเคลื่อนประเทศให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทยที่ยังเผชิญความท้าทายด้านคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำ และการปรับตัวต่อเทคโนโลยีดิจิทัล แม้จะมีอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสูงกว่า 98% แต่คุณภาพการเรียนรู้ยังอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา ดังสะท้อนจากผลการประเมิน PISA ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของหลายประเทศ จึงจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ (Archyde, 2025) ขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้ส่งผลให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงจากการถ่ายทอดความรู้แบบเดิมไปสู่การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งพัฒนาทักษะสำคัญในอนาคต เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ (OECD, 2019) โดยแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง AI ยังสามารถสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนและออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้อย่างแม่นยำ (UNESCO, 2021)

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI ในระบบการศึกษา ผ่านนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ อาทิ แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ และนโยบาย Thailand 4.0 ที่มุ่งพัฒนากำลังคนด้านดิจิทัลและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเทคโนโลยีดังกล่าวสนับสนุนการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน และการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและความเท่าเทียมทางการศึกษา ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ยังมุ่งพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ผ่านการเข้าถึงสื่อและนวัตกรรมอย่างทั่วถึง ควบคู่กับแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ (พ.ศ. 2565–2570) ซึ่งกำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมด้านสังคมและกฎหมาย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนากำลังคน การส่งเสริมนวัตกรรม และการผลักดันการประยุกต์ใช้ AI ในทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน สร้างความ

เท่าเทียม และขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ได้ขับเคลื่อนนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568–2569 เพื่อยกระดับ คุณภาพการเรียนรู้ โดยส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ใน รูปแบบการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เพื่อสร้างความเสมอภาคและส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1, 2568) อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในระดับสถานศึกษายังเผชิญข้อจำกัด ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และงบประมาณที่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึง นอกจากนี้ ครูและบุคลากรบางส่วนยังขาดทักษะในการบูรณาการเทคโนโลยี อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ผู้บริหารบางแห่งยังขาดการวางแผน กำกับติดตาม และประเมินผล อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่องและไม่สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่เพียงพอ จึงทำให้การขับเคลื่อนยังไม่บรรลุผล อย่างเต็มศักยภาพ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างสำคัญในการพัฒนาการศึกษา แม้มี นโยบายที่ชัดเจน แต่ยังขาดแนวทางการขับเคลื่อนเชิงระบบในระดับสถานศึกษาที่สามารถ ปฏิบัติได้จริงและยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาครู การออกแบบการ เรียนรู้ และการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังนั้น การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จึงมีความสำคัญ เพื่อสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประเด็น ดังกล่าว เพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาและยกระดับการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ผสมผสานกับวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา และนำไปพัฒนาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 82 แห่ง แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 104 คน ครู จำนวน 1,217 คน รวมทั้งสิ้น 1,321 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1, 2568)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งกลุ่มตัวอย่างการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้ 1) การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 298 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา (Stratified Random Sampling) 2) การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้ 1) ศึกษานิเทศน์ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ จำนวน 1 ท่าน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 4 ท่าน

2. เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ตามแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ประกอบด้วย 7 ด้าน รวม

40 ข้อ ลักษณะเป็นแบบสอบถามตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 1 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.953

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลในด้านแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จาก คีษานิเทศก์ และผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองโดยข้อคำถามครอบคลุมใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร 2) ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก 3) ด้านการร่วมวางแผน 4) ด้านการร่วมดำเนินการ 5) ด้านการร่วมเสริมแรง 6) ด้านการร่วมประเมินผล และ 7) ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert)

2. นำตัวแปรที่ศึกษาและสังเคราะห์ มาตั้งข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามนิยามศัพท์ แล้วคัดเลือกนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องด้าน เนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.953 พร้อมจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

1. ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทางการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยยึดแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา

2. สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร 2) ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก 3) ด้านการร่วมวางแผน 4) ด้านการร่วมดำเนินการ 5) ด้านการร่วมเสริมแรง 6) ด้านการร่วมประเมินผล และ 7) ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ให้ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน และนำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อพิจารณาแก้ไข เนื้อหาและสำนวนที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ว่าถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยพิจารณาอีกครั้ง และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 298 ชุด ด้วยตนเอง ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามมาได้ทั้งหมด จำนวน 298 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และนัดหมายวันเวลาในการขอสัมภาษณ์ สรุปและบันทึกผลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์ข้อมูล

4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลผลโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย และการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพการขับเคลื่อน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพการขับเคลื่อน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพการขับเคลื่อน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพการขับเคลื่อน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพการขับเคลื่อน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการถอดความ ตีความ สรุปสาระสำคัญและจัดกลุ่มข้อมูลเพื่อนำไปกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

การวิเคราะห์สภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ในภาพรวม

ด้าน	สภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้	N = 298		การแปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ด้านการร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร	4.29	0.55	มาก
2	ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก	4.34	0.62	มาก
3	ด้านการร่วมวางแผน	4.28	0.47	มาก
4	ด้านการร่วมดำเนินการ	4.19	0.54	มาก
5	ด้านการร่วมเสริมแรง	4.27	0.64	มาก
6	ด้านการร่วมประเมินผล	4.16	0.70	มาก
7	ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.69	มาก
รวม		4.24	0.47	มาก

จากตาราง 1 พบว่าสภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.62) ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา ได้แก่ ด้านการร่วมวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมองค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, $S.D. = 0.55$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, $S.D. = 0.69$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยภาพรวม

ด้าน	แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา
ด้านการร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร	1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วม 2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกด้วยเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ 3. การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนา 4. ผู้บริหารมีบทบาทในการขับเคลื่อนและติดตามอย่างต่อเนื่อง
ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก	1. ผู้บริหารต้องมีบทบาทผู้นำในการสื่อสารวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง 2. การสื่อสารเชิงรุกและการสร้างความเข้าใจร่วมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม 3. การพัฒนาศักยภาพครูและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ดิจิทัล
ด้านการร่วมวางแผน	1. บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนา 2. การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ความพร้อมและจัดทำแผนปฏิบัติการ 3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีความยืดหยุ่น
ด้านการร่วมดำเนินการ	1. การกำหนดนโยบายและการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 2. การทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ 3. การพัฒนาศักยภาพครูและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนจริง 4. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
ด้านการร่วมเสริมแรง	1. การเสริมแรงเชิงนโยบาย โครงสร้าง และระบบสนับสนุนในระดับองค์กร 2. การส่งเสริมการเรียนรู้ตามศักยภาพผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง 3. การเสริมแรงเชิงบวกผ่านการยกย่อง ชื่นชม และการสร้างแรงบันดาลใจ
ด้านการร่วมประเมินผล	1. การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผลอย่างเป็นระบบ 2. การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษา
ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1. การสื่อสารและการบริหารจัดการความรู้ในระดับองค์กรอย่างเป็นระบบ 2. การส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงาน นวัตกรรม และแนวปฏิบัติที่ดีอย่างหลากหลายช่องทาง 3. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากตารางที่ 2 สามารถสรุปแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน รวม 23 แนวทาง ได้ดังนี้ 1) ด้านการร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร มี 4 แนวทาง 2) ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก มี 3 แนวทาง 3) ด้านการร่วมวางแผน มี 3 แนวทาง 4) ด้านการร่วมดำเนินการ มี 4 แนวทาง 5) ด้านการร่วมเสริมแรง มี 3 แนวทาง 6) ด้านการร่วมประเมินผล มี 3 แนวทาง และ 7) ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มี 3 แนวทาง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า การร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษายังขาดระบบและกลไกการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ที่เป็นรูปธรรม รวมถึงขาดช่องทางและวัฒนธรรมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและเครือข่ายภายนอกอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งภาระงานของครูที่มีจำนวนมากส่งผลให้การสรุปบทเรียน การเผยแพร่นวัตกรรม และการพัฒนาต่อยอดไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ทักษะด้านดิจิทัลของครูบางส่วนอาจยังไม่เพียงพอในการผลิตและเผยแพร่ผลงานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้การขยายผลและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องยังมีข้อจำกัดผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่า แม้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์จะมีศักยภาพในการยกระดับคุณภาพการศึกษา แต่ความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์กรในการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการแบ่งปันองค์ความรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสอดคล้องกับ OECD (2019) ที่ระบุว่า การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษามักประสบข้อจำกัดในด้านการเผยแพร่และการขยายผล หากขาดการสนับสนุนเชิงระบบและวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

2. ผลการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ประกอบด้วย 7 ด้าน จำนวน 23 แนวทาง ดังนี้

2.1 ด้านการร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร สามารถสรุปได้ 4 แนวทาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเข้าใจบริบทและความพร้อมขององค์กร โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อกำหนดทิศทางที่สอดคล้องกับสภาพจริง ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิภา เชยกลิ่น (2566) ที่ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม พร้อมทั้งนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการตัดสินใจและกำหนดทิศทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้การขับเคลื่อนองค์กรและการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทที่แท้จริง

2.2 ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก สามารถสรุปได้ 3 แนวทาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจ การยอมรับ และทัศนคติเชิงบวกของครูและบุคลากร โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและกำหนดทิศทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทั้งนี้การสื่อสารและการมีส่วนร่วมช่วยลดความกังวลและเสริมความเข้าใจ ขณะที่การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องช่วยให้สามารถปรับตัวและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจในบริบทการศึกษายุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ดิษฐ์ประดับ กาญจนา บุญส่ง และเสนาะ กลิ่นงาม (2567) ที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักและการยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อันเป็นรากฐานสำคัญของการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนในระดับสถานศึกษา

2.3 ด้านการร่วมวางแผน สามารถสรุปแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ได้ 3 แนวทาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามุ่งวางแผนเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม โดยเชื่อมโยงนโยบายและเป้าหมายกับการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้การใช้ข้อมูลและการมีส่วนร่วมช่วยให้เห็นความพร้อม ข้อจำกัด และโอกาสได้ชัดเจน ขณะที่การออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง ช่วยให้ครูปรับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยา เชี่ยวดวงดี และคณะ (2568) ที่เสนอแนวทางการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพจริงและความต้องการจำเป็น ก่อนร่วมกันสังเคราะห์แนวทางพัฒนาอย่างเป็นระบบ สะท้อนให้เห็นว่าการร่วมวางแผนเชิงกลยุทธ์เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์สามารถดำเนินไปได้อย่างมีทิศทาง

2.4 ด้านการร่วมดำเนินการ สามารถสรุปได้ 4 แนวทาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามุ่งนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมผ่านการบริหารเชิงระบบและการมีส่วนร่วม ทั้งนี้การสนับสนุนด้านนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาครู ช่วยให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ขณะที่การนิเทศและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอช่วยสะท้อนผลปัญหา และแนวทางพัฒนา ส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระพงษ์ แก้วฝ่าย (2563) ได้กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ดำเนินการผ่าน

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในทุกขั้นตอน

2.5 ด้านการร่วมเสริมแรง สามารถสรุปได้ 3 แนวทาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนทั้งระดับองค์กร การปฏิบัติ และจิตใจของครูและนักเรียน ทั้งนี้การสนับสนุนเชิงระบบร่วมกับการสร้างแรงจูงใจภายใน ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่น ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและมุ่งมั่นพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ทองดอนจุย (2562) ที่พบว่าแรงจูงใจในการทำงานของครู ทั้งด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารช่วยเสริมสร้างความตั้งใจและความทุ่มเทในการทำงาน อันสะท้อนว่าการร่วมเสริมแรงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์สามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

2.6 ด้านการร่วมประเมินผล สามารถสรุปได้ 3 แนวทาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินในฐานะกลไกสำคัญในการสะท้อนคุณภาพและประสิทธิผล โดยเน้นความมีส่วนร่วมเพื่อให้การประเมินมีความรอบด้านและโปร่งใส ทั้งนี้การประเมินอย่างต่อเนื่องร่วมกับการใช้ข้อมูลจากแพลตฟอร์มดิจิทัล ช่วยให้ครูติดตามความก้าวหน้า วิเคราะห์จุดแข็งและจุดพัฒนา และปรับการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล อีกทั้งการนำผลประเมินไปใช้พัฒนา ยังช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ วงศ์จินดา และคณะ (2564) ที่กล่าวว่า การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยยกระดับคุณภาพการประเมินผลผ่านการออกแบบเครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย การประเมินประสิทธิภาพของแพลตฟอร์ม และการประเมินการยอมรับของผู้ใช้เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.7 ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถสรุปแนวได้ 3 แนวทาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามุ่งสร้างระบบและวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการขยายและต่อยอดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้การสื่อสารและการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพช่วยให้บุคลากรเข้าถึงและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ได้ดี ขณะเดียวกันการเผยแพร่ผลงานผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น PLC, OSP และสื่อดิจิทัล ยังช่วยสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งระดับบุคคลและองค์กรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ ศกุนตนาค และคณะ (2568) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยการจัดการความรู้ การทำงานเป็นเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง อันสะท้อนว่าการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** 1) การร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร สถานศึกษาควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือเชิงกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2) ด้านการร่วมสร้างความตระหนัก สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักผ่านการสื่อสารเชิงรุก 3) ด้านการร่วมวางแผน สถานศึกษาควรบูรณาการการใช้เทคโนโลยีในแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน 4) ด้านการร่วมดำเนินการ สถานศึกษาควรสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรม นิเทศ และ PLC 5) ด้านการร่วมเสริมแรง สถานศึกษาควรจัดระบบเสริมแรงเชิงบวก เช่น การยกย่องและสร้างแรงจูงใจแก่ครู 6) ด้านการร่วมประเมินผล สถานศึกษาควรพัฒนาระบบประเมินผลระดับองค์กร โดยใช้ข้อมูลจริงจากแพลตฟอร์มและ AI เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ และ 7) ด้านการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดการความรู้ (KM) และเผยแพร่ผลงานผ่านหลากหลายช่องทาง พร้อมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการร่วมเผยแพร่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1) ควรศึกษาผลลัพธ์ของการขับเคลื่อนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง และพัฒนาเป็นรูปแบบหรือโมเดลการดำเนินงานที่เป็นระบบ เพื่อนำไปทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลในบริบทสถานศึกษาที่หลากหลาย 2) ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงลึก โดยเฉพาะภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) และความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่ออธิบายกลไกที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2565–2570).
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2566a). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างยั่งยืน.
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2566b). ศักยภาพและความสามารถของปัญญาประดิษฐ์สำหรับการพัฒนาประเทศไทย.
- ธนวรรณ ศกุนตนา, วัฒนา ก้องแดนไพร, สาธร ทรัพย์รวงทอง, และกัลยาภรณ์ เจริญพร. (2568). แนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา, 3(1), 12–25.

- ธนวัฒน์ สุวรรณเหลา. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธีระพงษ์ แก้วฝ้าย. (2563). การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 8(2), 45–56.
- พรวิภา เขยกลั่น. (2567). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิทยา เขียวดวงดี, คณิศร จีระโทก, นวัตกรรม หอมสิน, และธีระพล เพ็งจันทร์. (2568). แนวทางการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 2(1), 78–90.
- ลัดดาวัลย์ ทองดอนจุย. (2562). แรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนราชินีบูรณะ. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาสนา ดิษฐ์ประดับ. (2567). ภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 35(2), 101–115.
- วิไลวรรณ วงศ์จินดา, สุวิมล พิบูลย์, และอนันท์ คัมภีรานนท์. (2564). แพลตฟอร์มการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- Archyde. (2025, May 30). Thailand education crisis: PISA scores expose need for urgent reform. <https://www.archyde.com/thailand-eases-school-rules-deeper-issues-remain/>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). *Measuring innovation in education 2019: What has changed in the classroom?* OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264311671-en>
- UNESCO. (2021). *AI and education: Guidance for policy-makers*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/>